

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola T. G. Masaryka Moravské Budějovice
náměstí Svobody 903, okres Třebíč

náměstí Svobody 903, 676 02 Moravské Budějovice

Identifikátor školy: 600 121 721

Termín konání inspekce: 25. – 28. květen a 1. červen 2004

Čj.	k4-1120/04-05127
Signatura	ok4cx106

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk a matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk a matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, anglický jazyk a matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Součástí inspekční činnosti bylo tematické zjištění:

- ❖ Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů
- ❖ Posuzování rovných příležitostí mužů a žen
- ❖ Úrazovost ve školách

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka Moravské Budějovice, náměstí Svobody 903, okres Třebíč je od 1. ledna 1993 příspěvkovou organizací s právní subjektivitou, jejímž zřizovatelem je Město Moravské Budějovice (náměstí Míru 31, 676 02 Moravské Budějovice). Je organizovaná jako 20 třídní. Ve školním roce 2003/2004 ji navštěvuje 484 žáků místních i z rozsáhlé spádové oblasti. Součástí školy je školní družina, školní klub a školní jídelna. V celém subjektu pracuje 32 pedagogických a 18 nepedagogických pracovníků. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Většinu hodin matematiky, českého jazyka a polovinu skupin anglického jazyka realizují vyučující se vzděláním odpovídajícím platné legislativě. Bez odborné a pedagogické způsobilosti je vyučován český jazyk a matematika v jedné třídě pátého ročníku a druhá polovina hodin anglického jazyka. Kvalifikace ředitele školy a výchovného poradce je rovněž v souladu s platným právním předpisem. Ředitel při sestavování úvazků v rámci možností zohlednil odbornou a pedagogickou způsobilost, zkušenosti i délku praxe vyučujících.

Podle organizačního schématu je škola rozdělena na dva úseky – výchovně vzdělávací a ekonomický. Ředitel písemně delegoval kompetence na zástupce pro výchovně vzdělávací proces, zástupkyni pro ekonomiku a personalistiku, výchovnou poradkyni, školní metodičku prevence sociálně patologických jevů, předsedy předmětových komisí a metodického sdružení, vedoucí školní jídelny, třídní učitele apod. Působnosti ředitele a jeho zástupců jsou detailně zpracované v plánu práce, pravomoci dalších zaměstnanců jsou stanoveny v náplních práce uložených v personální dokumentaci. Pro pedagogické pracovníky odpovědné za plnění

úkolů zvláštního charakteru (např. dopravní nebo enviromentální výchova apod.) ředitel vydává pověření, která konkretizují jejich povinnosti a zodpovědnost.

K vnitřnímu přenosu informací dochází prostřednictvím porad vedení, porad rozšířeného vedení a schůzek třídních učitelů. K transferu dalších sdělení přispívají jednání pedagogické rady i metodických orgánů a měsíční plány umístěné na tabulích ve sborovnách i v dalších prostorách školy. K operativnímu předávání informací je využívána elektronická pošta, panely ve sborovně a osobní kontakt mezi zaměstnanci školy.

Organizační řád jako samostatný dokument nebyl zpracován. Pokyny k organizaci školního roku a další potřebné informace jsou součástí plánu práce. Nastavená organizační struktura, činnost jednotlivých úseků a delegování pravomocí jsou účelné a zajišťují funkční a bezproblémový chod školy. Jako poradní orgán slouží především pedagogická rada, rada školy, rada rodičů částečně i rada žakovská, v oblasti provozu mají pozitivní roli pracovní setkání se zřizovatelem. Za nejdůležitější metodický orgán označil ředitel předmětové komise a metodické sdružení. Jejich činnost je nepravidelná, orientovaná spíše na organizační zabezpečení různých aktivit a materiální zázemí. Podstatně méně se zaměřuje na metodickou oblast a systémovou analýzu výsledku vzdělávání a výchovy v jednotlivých předmětech.

Systém vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků je založen na otevřenosti, sounáležitosti a demokratických principech. Začínajícím a nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům poskytují metodickou pomoc především členové vedení školy v rámci konzultací, hospitační činnosti, stanovením uvádějícího učitele, podporou účasti na vzdělávacích akcích i možností distančního studia. Kontrolní aktivity probíhají pravidelně podle vymezeného plánu a směřují do všech úseků. Hospitační činnost, kterou provádí většinou zástupce ředitele podle stanoveného harmonogramu, má poměrně velkou četnost, ale nepokrývá všechny předměty. Zjištěné závěry jsou prokazatelně projednávány s jednotlivými vyučujícími a obecná zjištění pak prezentována na jednáních pedagogické rady a předmětových komisí. Perspektivní plánování v oblasti lidských zdrojů ředitel sleduje a vyhodnocuje na základě reálných potřeb školy i demografického vývoje v daném regionu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků podporuje, zohledňuje a vyhodnocuje. Prioritní oblasti jsou zakotveny v celoročním plánu vzdělávání pedagogických pracovníků (školský management, metody a nové trendy v práci učitele, informační technologie, jazyková vybavenost, specifické vývojové poruchy učení, školní vzdělávací program, prevence sociálně patologických jevů, prohlubování odbornosti vyučujících apod.). Periodické hodnocení zaměstnanců probíhá dvakrát ročně podle přesně stanovených pravidel včetně písemně zpracovaných a obecně známých kritérií. Sebehodnocení pedagogických pracovníků vedení školy využívá v rámci hospitačních pohovorů i zadáváním dotazníků.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně technických podmínek se vztahuje ke sledovaným předmětům.

Školní budova nacházející se v městské zástavbě pochází z roku 1935. Poslední přístavbou v roce 2002 došlo k rozšíření o osm kmenových učeben, sociální zařízení, tělocvičnu a šatny. Byla opravena střecha, vestavěn osobní výtah a plošiny pro tělesně postižené žáky, kteří mají do části školních prostor zajištěn bezbariérový přístup.

Patnáct kmenových tříd prvního i druhého stupně prostorově vyhovuje počtu žáků, splňuje základní psychohygienické požadavky. Jsou vybaveny převážně novým školním nábytkem, různými názornými pomůckami (částečně i didaktickou technikou) a vhodně vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků.

Pro výuku jazyků slouží tři samostatné jazykové učebny. Odborné pracovny fyziky, chemie, přírodopisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, matematiky a dějepisu fungují zároveň jako kmenové třídy. K vyučování je dále k dispozici samostatná učebna výpočetní techniky, dvě tělocvičny, cvičná kuchyně a školní dílna s přípravnou a skladem materiálu. Žáci i vyučující v dopoledních i odpoledních hodinách hojně využívají informační centrum vybavené třemi počítači s internetem, snímací a reprodukční technikou, televizorem a telefonem. Jeho součástí je rovněž učitelská a žákovská knihovna, v níž nechybí současná odborná a pedagogická literatura ani odborné a metodické časopisy. Součástí celého komplexu je i školní kuchyně s jídelnou. Na esteticky podnětných chodbách a ve spojovacích traktech jsou relaxační kouty.

Funkčně vybavená učebna výpočetní techniky je v dopoledních hodinách využívána v rámci výuky a odpoledne pro zájmovou činnost. Je v ní třicet počítačů s potřebným softwarem, možností připojení k internetu a dataprojektor. Další moderní výpočetní technika slouží pro potřeby vedení školy, pedagogů a ekonomických pracovníků.

Škola má k dispozici dostatečné množství vhodných učebnic v ucelených řadách, pracovních sešitů, sbírek úloh a dalších cvičných textů. Některé z nich si vyučující vyrábějí sami. Vybavení školy ostatními pomůckami (výukové programy, didaktická technika, audio a videokazety, CD, oboustranné i výkladové slovníky, gramatické příručky, cizojazyčná literatura, obrazový materiál, geometrické modely apod.) umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu ve sledovaných předmětech.

Vedení školy na základě pedagogicko psychologických i odborných lékařských doporučení a dle individuálních požadavků zajišťuje nákup kompenzačních pomůcek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Kontrolní činnost v této oblasti je prováděna vedením školy průběžně při hospitacích, jednáním s předsedy předmětových komisí a správci sbírek, každodenním kontaktem s kompetentními pracovníky i pravidelně prováděnou inventarizací. Zlepšování materiálně technických podmínek se uskutečňuje na základě požadavků předmětových komisí v závislosti na vyjádření zřizovatele a finančních možnostech školy.

Materiálně technické zázemí školy je využíváno např. formou kurzů výpočetní techniky, pronájmem tělocvičen apod.

Plánování v oblasti zlepšování materiálních podmínek probíhá na základě dlouhodobého plánu ozdravných opatření zaměřených v současné době do oblasti péče o zdravotně postižené žáky, výuky cizích jazyků a výpočetní techniky.

Materiálně technické podmínky pro výuku sledovaných předmětů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Ke dni inspekce bylo ve škole 23 žáků individuálně integrovaných dle směrnice MŠMT čj. 13 710/2001-24 ze dne 6. 6. 2002. Pro všechny má škola zpracovány

velmi kvalitní a funkční individuální vzdělávací programy, se kterými byli vedle zainteresovaných pedagogických pracovníků detailně seznámeni i zákonní zástupci.

Učební plán pro školní rok 2003/2004 zahrnuje všechny stanovené předměty, dodržuje daný počet hodin i týdenní časové dotace a je v souladu s rozvrhem i reálnou výukou. Obsah probíraného učiva korespondoval s osnovami. Povinná dokumentace je vedena v odpovídajícím rozsahu, na předepsaných tiskopisech a průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrolu naplňování učebních dokumentů provádí ředitel školy společně se svým zástupcem. Tyto aktivity vycházejí z plánů kontrolní i hospitační činnosti a poskytují potřebné informace, na základě kterých jsou přijímána opatření vedoucí k nápravě zjištěných nedostatků. Jsou zaměřena na rozvržení i obsah probíraného učiva, jeho korespondenci s osnovami a získávání konkrétních vědomostí a dovedností.

Systém a způsob kontroly naplňování učebního plánu a učebních osnov je účinný.

Rozvrh hodin respektuje platné právní předpisy a psychohygienická hlediska. Pouze v jednom dni mezi dopoledním a odpoledním vyučováním není zařazena přestávka v délce 60 minut. Řád školy obsahuje potřebné údaje včetně jasně stanovených pravidel a práv žáků. Zákonným zástupcům jsou pravidelně poskytovány informace na třídních schůzkách, v rámci stanovených konzultací, v žákovských knížkách, popřípadě písemně formou dopisů, prostřednictvím kabelové televize, městského zpravodaje a webových stránek.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i přes dílčí nedostatek je funkční.

Funkci výchovné poradkyně zajišťuje plně kvalifikovaná pedagogická pracovnice s dlouholetou praxí. V souladu s konkrétně stanovenou náplní práce je její činnost zaměřena do následujících oblastí: péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, péče o žáky s výchovnými problémy, profesní poradenství, metodická a informační činnost. Ve spolupráci s mateřskými školami věnuje pozornost i problematice školní zralosti a přípravě dětí na vstup do základní školy.

Ve všech oblastech pracuje výchovná poradkyně mimořádně pečlivě. Důsledně shromažďuje potřebné materiály, vede předepsanou i další dokumentaci, poskytuje poradenské služby žákům, jejich zákonným zástupcům, kooperuje s dalšími institucemi (úřadem práce, pedagogicko psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, Policií ČR, sociálním odborem městského úřadu apod.), iniciuje a spolupodílí se na řadě mimoškolních akcí. Spolupracuje s třídními učiteli při zpracování vzdělávacích programů pro žáky individuálně integrované a se školní metodičkou prevence při tvorbě minimálního preventivního programu. Výchovná poradkyně vyvíjí i metodickou činnost směrem k dalším pedagogickým pracovníkům. Průběžně provádí analýzu těchto aktivit včetně přijímání odpovídajících opatření.

Materiálně technické vybavení školy pro oblast výchovného poradenství je velmi dobré.

Výchovné poradenství je ve škole zajištěno na mimořádně vysoké úrovni. Přispívá ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na prvním a druhém stupni základní školy

Výuka českého jazyka je kromě jedné třídy zabezpečena plně způsobilými pedagogickými pracovníky a je podpořena navýšením hodinové dotace prostřednictvím disponibilních hodin a zařazením volitelného předmětu český jazyk. V navýšených hodinách se učitelé orientují především na komunikativní výchovu, ve volitelném předmětu na přípravu k přijímacím zkouškám.

Hodnocení vychází z hospitací provedených ve dvanácti vyučovacích hodinách na prvním i druhém stupni školy.

Při perspektivním plánování učitelé zohledňují jak obsahovou stránku učiva, tak oblast výchovnou a kompetenční vzhledem ke složení jednotlivých tříd. Část tematických a časových plánů přiřazuje ke klíčovým tématům vhodné vyučovací metody. Učivo je probíráno kontinuálně, v navštívených vyučovacích hodinách byla jeho realizace vždy odborně a věcně správná. Vzdělávací cíle vyučující vždy zřetelně vymezili a k jejich naplnění orientovali veškeré prováděné činnosti.

Výuka probíhala v podnětných kmenových učebnách. Uspořádání nábytku v části tříd podporovalo uplatňování aktivizujících vyučovacích metod. Jinde však jeho rozložení po celém prostoru učeben znesnadňovalo možnost zařazování zejména kooperativních činností a relaxačních prvků. Ve všech ročnících pracovali žáci s vhodnými učebnicemi, dalšími textovými materiály i názornými učebními pomůckami, které zčásti připravili vyučující. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami využívali vhodné kompenzační pomůcky. Použití didaktické nebo výpočetní techniky bylo ojedinělé.

V polovině navštívených hodin uplatňovali vyučující rozmanité metody zaměřené na činnostní učení. Zařazovali společné, individuální, párové i kooperativní aktivity, podporovali rozvíjení schopnosti samostatného vyhledání, zpracování, zobecnění i aplikace informací. Dbali na potřebnou zpětnou vazbu, účelně pracovali s chybou, poskytovali žákům potřebnou radu i pomoc. Správnou psychohygienu výuky podporovali většinou vhodným střídáním náročných a odpočinkových aktivit.

Další část hodin byla vedena převážně formou řízeného rozhovoru a společné nebo individuální práce (nejčastěji řešení úkolů z učebnic). I zde byli žáci vedeni k logickému myšlení, vytváření systému vědomostí a k rozvíjení schopnosti aplikace osvojeného učiva. V poměrně dlouhých blocích jednotvárných činností s ojedinělým zařazením relaxačních prvků a pouze frontální zpětnou vazbou docházelo postupně k únavě a menší soustředěnosti některých žáků.

Učitelé ve většině navštívených hodin věnovali potřebnou pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, pro talentované však vytvářeli méně odpovídajících příležitostí k individuálnímu rozvoji schopností.

V úvodu některých hodin zařazovali vyučující motivační rozhovor, jinde omezili vstupní motivaci na sdělení vzdělávacího cíle. Průběžně žáky motivovali využitím praktických zkušeností, aktualizací učiva nebo pochvalou.

Hodnocení výkonů prováděli objektivně, s odpovídající četností a potřebným zdůvodněním. Pouze ojediněle hodnotili a klasifikovali mluvené projevy žáků. Zřídka využívali možnost sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení. V části hodin chybělo závěrečné zhodnocení výkonů žáků a splnění stanoveného cíle.

Výuka probíhala v prostředí velmi pozitivních interakčních vztahů, vzájemného respektování stanovených pravidel komunikace a zřetelné výchovy k toleranci. Žáci dostávali dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru, které ochotně a kultivovaně využívali. Cílené

rozvíjení komunikačních dovedností, zejména nácvik souvislých mluvených projevů nebo prvků diskuse, bylo zaznamenáno jen v menší části hodin.

Výsledky vzdělávání a výchovy jsou ověřovány zadáváním srovnávacích prověrek a komerčních testů, dílčím ukazatelem je úspěšnost žáků v soutěžích a při přijímacím řízení na střední školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na prvním a druhém stupni základní školy

Výuka předmětu v celé škole je z poloviny realizována vyučujícími, jejichž vzdělání je v souladu s platným právním předpisem, v druhé polovině vyučují pedagogičtí pracovníci bez odborné a pedagogické způsobilosti. Všechny navštívené hodiny se vyznačovaly věcnou a odbornou správností prezentovaného učiva. Absence požadovaného vzdělání zásadním způsobem neovlivnila kvalitu a průběh sledovaných hodin. Žáci prvních tří ročníků mohou navštěvovat kroužky anglického jazyka, kde se hravou formou připravují k systematickému jazykovému vzdělávání. Diferenciace vyučování probíhá v jednotlivých ročnících na základě formování homogenních žakovských skupin. Výuka je vhodně doplňována projektovou činností v rámci školy, tvorbou jazykového portfolia, poměrně rozšířeným dopisováním prostřednictvím elektronické pošty, účastí v regionálních konverzačních soutěžích i návštěvami Londýna a jeho okolí. V letošním školním roce došlo k oboustranným výměnným pobytům žáků a pedagogů s partnerskou dánskou školou.

Perspektivní plánování probíhá v rámci činnosti předmětové komise a respektuje platné učební dokumenty, sleduje návaznost probíraného učiva a jeho vhodnost i přiměřenost aktuálnímu stavu tříd. Všechny navštívené hodiny se vyznačovaly svědomitou přípravou materiálního zázemí. Vyučující promýšleli obsah, organizaci i volbu metod a forem práce.

Výuka probíhala ve dvou funkčně vybavených jazykových učebnách i v podnětných kmenových třídách. K výbavě jazykových pracoven patří didaktická i výpočetní technika, pracovní relaxační koutky, mapy, gramatické nástěnné přehledy i úložné prostory pro operativní využití slovníků a dalších učebních materiálů. K podnětnosti a estetičnosti prostředí jazykových učeben přispívaly i vystavené projekty žáků. Ti pracovali s vhodnými učebnicemi, pracovními sešity, slovníky, nakopírovanými listy, obrazovým materiálem a dalšími pomůckami. Efektivitu výchovně vzdělávacího procesu podporovalo využití kytary, audiopřehrávačů s nahrávkami rodilých mluvčích i poslechovou a relaxační hudbou.

Vyučující vedli sledované hodiny příkladným způsobem, organizační pokyny prezentovali v anglickém jazyce. Účelně kombinovali frontální způsob výuky s týmovými, párovými a individuálními činnostmi. Při samostatném zaměstnání poskytovali žákům individuální pomoc, zohledňovali žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Volené metody a formy práce cíleně zaměřovali na pozorování, poslech, imitaci, rozvoj představitosti žáků, do výuky zařazovali hry, soutěže a podporovali činnostní učení. Nové poznatky a dovednosti logicky vyvozovali na základě dříve osvojených vědomostí, zajímavým způsobem pracovali s chybami žáků a vedli je k autokorekci. Jejich aktivitu podporovalo vhodné střídání činností, zařazování relaxačních prvků spojených s hudbou, hrou na hudební nástroj, zpěvem i pohybem. V úvodu sledovaných hodin nechyběla vstupní motivace, z průběžné učitelé využívali pozitivní hodnocení, mezipředmětové vztahy, práci s autentickými materiály i reáliemi příslušné jazykové oblasti. V rámci možností rozvíjeli komunikativní dovednosti. Jejich jednání přispívalo k všeobecné kultivaci osobností žáků po stránce rozumové i emocionální s využitím verbální a neverbální komunikace.

Výuka ve všech navštívených hodinách se uskutečňovala v prostředí vzájemné tolerance a dodržování stanovených pravidel komunikace s možností vyjádření vlastního názoru. Žáci pracovali se zájmem. Projevy nekázně se objevovaly pouze ojediněle. Osvojené znalosti a dovednosti pedagogičtí pracovníci ověřovali frontálním způsobem ústní i písemnou formou. V menší míře využívali klasifikaci i jiné vhodné metody hodnocení. V závěru vyhodnocovali výkony žáků a průběh výchovně vzdělávacího procesu. Ve finální části navštívených hodin věnovali menší pozornost vzájemnému hodnocení a sebehodnocení žáků.

Analýza výsledků vzdělávání nad rámec běžné klasifikace v daném předmětu v průběhu inspekce nebyla předložena.

Část sledovaných hodin byla hodnocena jako vynikající.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním a druhém stupni základní školy

Výuka kromě jedné třídy je zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými učiteli. Učivo, rozpracované do tematických a časových plánů podporujících návaznost mezi jednotlivými ročníky, odpovídá učebním osnovám. Za příznivý faktor lze považovat zařazení volitelného předmětu a semináře aplikované matematiky. Vyučování vhodně doplňuje úspěšná účast žáků v různých matematických soutěžích.

Vyučování probíhalo částečně v odborné učebně matematiky, částečně v kmenových třídách s dobrou estetickou úrovní. Vyučující i žáci mají k dispozici učebnice, pracovní sešity, ve vyšších ročnících kalkulatory, podle potřeby pak sbírky matematických cvičení a další zdroje učebních informací.

V rámci bezprostřední přípravy vyučující přihlíželi k stanoveným výukovým cílům, které byly přiměřené možnostem žáků. Používali převážně frontální metody vyučování, jen v některých hodinách zařazovali diferencované činnosti. Sledovali výsledky učení, při řešení úkolů poskytovali pomoc. Dbali na okamžitou zpětnou vazbu, prováděli analýzu chyb. Postupy podporující pochopení a procvičení probírané látky zaměřovali na zvládnutí učiva všemi žáky. Snažili se je vést vhodně volenými problémovými dotazy k aktivnímu myšlení a správnému formulování názorů. Pouze v některých hodinách vhodně uplatnili názorné pomůcky a výpočetní techniku, využití didaktické techniky nebylo zaznamenáno. Odborná správnost výuky měla potřebnou úroveň, stanovené cíle hodin vyučující splnili.

Při průběžném převážně verbálním motivačním působení kladli důraz především na možnosti aplikovat osvojené vědomosti a dovednosti při řešení praktických situací. V některých sledovaných hodinách chyběla úvodní motivace i závěrečné zhodnocení výkonů žáků a průběhu vyučování.

Pouze v části sledovaných hodin na prvním i druhém stupni vyučující uplatňovali aktivní učení a konstruktivní styl výuky – řešení problémů, tvořivé myšlení, práci ve skupinách, herní a soutěživé formy. Občas zařazované kooperativní činnosti účelně rozvíjely schopnost pracovat v týmu. Žáci měli možnost využívat alternativní přístup k zadávaným úkolům. V části hodin mohli podle svých schopností volit mezi úkoly jednoduššími a náročnějšími, pracovat individuálním tempem a přizpůsobit kvantitu provedených činností vlastním možnostem.

Výuka probíhala v klidné atmosféře založené na respektování dohodnutých pravidel a vzájemné toleranci. Přiměřeně byly rozvíjeny komunikativní schopnosti, verbální

i neverbální komunikace učitelů tento proces pozitivně ovlivňovala. Žáci projevovali k výuce kladný vztah, k práci přistupovali zodpovědně se snahou dobře plnit stanovené úkoly.

Výkony žáků vyučující hodnotili převážně verbálně, klasifikaci při ústním zkoušení oznamovali veřejně a většinou ji zdůvodňovali. Studijní výsledky pravidelně ověřují ústně i pomocí různě rozsáhlých písemných prací. V jedné vyučovací hodině bylo realizováno systematické sebehodnocení žáků prováděné na závěr probíraného tématu a doplněné hodnocením vyučující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků vzdělávání slouží početná škála rozmanitých nástrojů: několik typů standardizovaných testů, vlastní srovnávací prověrky v různých předmětech, vyhodnocování úspěšnosti žáků při přijímacím řízení, sociometrická měření, dotazníkové akce, rozhovory apod. Dílčí informace poskytuje i umístění žáků v různých soutěžích. V rámci probíhající S.W.O.T. analýzy, která slouží jako podklad pro tvorbu koncepce školy, oslovil ředitel kromě pedagogických i provozních pracovníků také další zainteresované partnery (zřizovatele, příslušný odbor kraje Vysočina, rodiče žáků apod). Část organizovaných aktivit, zvláště projektů, písemně posuzují sami žáci.

Většina evaluačních nástrojů je systematicky vyhodnocována. Škola důsledně analyzuje pouze část zjištěných výsledků, které jsou v obecné rovině projednávány na pedagogických radách a neoficiálně v předmětových komisích. Existuje zřetelná vazba na obsah a cíle vzdělávání, i když přijímání potřebných opatření není vždy průkazné, což znesnadňuje možnost kontroly uplatňování a účinnosti těchto opatření přímo ve výchovně vzdělávacím procesu.

Česká školní inspekce hodnotí průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech celkově jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

Škola věnuje velkou pozornost především primární prevenci – aktivnímu a smysluplnému využití volného času žáků. Organizuje činnost neobvykle vysokého počtu zájmových kroužků (celkem 44), které pracují jako součást školní družiny, školního klubu nebo přímo základní školy. Podporuje rovněž zapojování žáků do projektových aktivit a různých soutěží.

Ve škole pracuje metodička prevence sociálně patologických jevů, mnohé činnosti iniciuje a sleduje i výchovná poradkyně a podílí se na nich převážná část pracovníků školy. Zpracovaný minimální preventivní program zahrnuje velké množství rozmanitých akcí pořádaných ve spolupráci s řadou partnerů: pedagogicko psychologickou poradnou, sociálním odborem městského úřadu, zdravotnickými zařízeními, městskou policií i policií ČR, okresním protidrogovým koordinátorem, okresní protidrogovou komisí apod. Dále specifikuje preventivní působení vyučujících v jednotlivých ročnících a předmětech, vymezuje konzultační hodiny pro žáky a způsoby poskytování informací rodičům. Jednotlivé organizované aktivity hodnotí sami žáci, plnění minimálního programu vyhodnocuje každoročně metodička prevence a vedení školy.

Negativní jevy pedagogičtí pracovníci citlivě a neodkladně řeší, v případě potřeby kontaktují zainteresované instituce.

Ve škole je patrná podnětná a tvůrčí atmosféra. Své názory mohou žáci prezentovat na jednáních školního parlamentu nebo diskrétně prostřednictvím schránky důvěry. Ve vyplněných dotaznících ČŠI podstatná část žáků pozitivně oceňuje školní klima i vstřícný přístup pedagogů a projevuje sounáležitost se společenstvím školy.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů aktivně zabývá. Přijatý systém je příkladný a účinný.

Úrazovost ve školách

Žáci byli prokazatelným způsobem poučeni o bezpečnosti při vyučování a dalších akcích konaných školou. Poučení o bezpečnosti předchází každou akci tříd, jako např. výlety, exkurze, lyžařský výchovně výchovný zájezd apod. Zdravotní dokumentace žáků se sníženou pracovní schopností je řádně vedena. Provozní řády tělovýchovných zařízení školy jsou vypracovány a vyvěšeny na viditelném místě. Kontrolní činnost v tělesné výchově a sportovních aktivitách je delegována v písemné podobě na zástupce ředitele školy. Z provedených hospitací v hodinách tělesné výchovy a sportovních akcí konaných školou jsou většinou pořizovány písemné záznamy.

Po dohodě se zřizovatelem obou místních škol probíhá plavecká výuka žáků 3., 4. a 5. ročníku v rámci tělesné výchovy v areálu Základní školy Moravské Budějovice Havlíčkova ul. 933 okres Třebíč. Smluvní vztah mezi školami a zřizovatelem není vypracován v písemné podobě. Vzájemná spolupráce všech tří subjektů je na velmi dobré úrovni. Před započítáním plaveckého výcviku jsou každoročně všichni žáci průkazně poučeni o zásadách bezpečnosti. Případné uvolnění žáků z plaveckého výcviku se děje na základě odůvodněné žádosti jejich zákonných zástupců, s kterými byl tento postup projednán. Plavecký výcvik zabezpečují učitelé školy. Vždy jsou přítomni dva učitelé, z nichž jeden provádí výcvik a druhý zajišťuje dozor nad žáky. Osobní zodpovědnost vyučujících je konkrétně stanovena pokynem ředitele školy, se kterým byli prokazatelným způsobem seznámeni. Kompetence v oblasti kontroly plaveckého výcviku jsou delegovány na zástupce ředitele školy. V době konání inspekce plavecký výcvik neprobíhal.

Knihy úrazů byla za školní rok 2002/2003 řádně vedena na předepsaném formuláři. Úrazy byly očíslovány a ve vyplňování záznamů nebyly zjištěny žádné nedostatky. Úrazy škola hlásila zákonným zástupcům žáků telefonicky a písemně.

Ve školním roce 2002/2003 navštěvovalo školu 519 žáků a stalo se celkem 54 úrazů. Registrované úrazy se staly tři, úrazovost byla 10,40 %. V tělesné výchově došlo ke 34 úrazům, z nichž dva byly odškodněny prostřednictvím pojišťovny. Nestal se úraz hromadný, těžký ani smrtelný. K žádnému úrazu nedošlo při plaveckém výcviku.

Při fyzické kontrole bezpečnosti sportovišť využívaných školou pro skok vysoký, skok daleký, běh na krátké tratě, běh na dlouhé tratě, přespolní běh, hod míčkem a vrh koulí nebyly nalezeny žádné závady. Škola nemá vlastní hřiště, smluvně je využíváno nedaleké hřiště gymnázia.

Při fyzické kontrole měly obě tělocvičny rozměry vyhovující vykonávaným sportům. Je zabezpečeno dostatečné větrání, speciální okna nevyžadují ochranné sítě, u obou jsou k dispozici nářadovny. Ve staré tělocvičně jsou na radiátorech namontovány ochranné kryty. Nová tělocvična je vytápěna způsobem bez použití radiátorů.

U tělocvičného nářadí a náčiní byla provedena odborná technická kontrola v předepsaném termínu s následným odstraněním zjištěných drobných závad. Fyzickou kontrolou stavu tělocvičného nářadí a náčiní během tematické inspekce nebyly zjištěny žádné závady.

Lékárničky neobsahovaly léčiva a zdravotnický materiál s proslou lhůtou použitelnosti. Zdravotnický materiál byl sterilní. Lékárničky jsou uloženy tak, aby byly v případě potřeby dostupné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- ❖ Údaje v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaném MŠMT v Praze dne 17. 6. 2003 pod čj. 20 939/03-21 s účinností od 1. 9. 2003 jsou v souladu se zřizovací listinou Základní školy T. G. Masaryka Moravské Budějovice, náměstí Svobody 903, okres Třebíč schválenou zastupitelstvem města 3. prosince 2001
- ❖ Činnost školy pozitivně ovlivňuje soustavná aktivní účast v rozmanitých regionálních, státních i mezinárodních projektech i vytváření projektů vlastních. Mimořádný význam má zapojení do celoročního programu environmentální výchovy Vstavač kukačka iniciovaného klubem ekologické výchovy Tereza. V rámci tohoto programu zorganizovala škola několik celoškolských projektů, například Netopýří noc (pozorování netopýřů na Vranovské přehradě), Den stromů (poznávání stromů v parku), Ptačí týden (beseda a další činnosti inspirované životem ptáků), Pohádkové Vánoce, Cesty poznání (k prvnímu jarnímu dni), Les ve škole, škola v lese i řadu dílčích aktivit. Vyvrcholením byla ekologická konference, na které žáci jednotlivých tříd prezentovali výsledky své několikaměsíční práce. Za organizaci celého programu byla škola klubem Tereza ohodnocena jako ekologická škola.
- ❖ Od srpna roku 2003 se škola zapojuje do aktivit v rámci vzdělávacího programu Sokrates Comenius. V projektu nazvaném Open Your Eyes through ITC spolupracují pedagogové s kolegy z Dánska, Velké Británie, Německa a Maďarska. Projekt je zaměřen na porovnání učebních metod v oblasti informačních a komunikačních technologií. Úzké vztahy byly navázány se základní školou v Dánsku. Ve školním roce 2003/2004 se uskutečnily první výměnné pobyty. V měsíci dubnu 22 dánských žáků a dva pedagogové navštívili školu v Moravských Budějovicích. V květnu téhož roku 26 budějovických žáků se svými dvěma vyučujícími pobývalo v partnerské škole v Dánsku. Vzájemné setkání prohloubilo komunikace mezi nimi, která se uskutečňuje prostřednictvím elektronické pošty v anglickém jazyce.
- ❖ Příklady dílčích projektů: Člověk na svém místě (zaměřený na volbu povolání s účastí žáků v modelovém konkurzu), W. Shakespeare (velká detektivní hra s následnou návštěvou divadelního představení), Pyramidy (informace a motivace před filmovým představením). Veškeré projektové aktivity jsou důsledně orientovány na podporu tvůrčí činnosti žáků, spojení teoretického vyučování s praxí, rozvíjení schopnosti komunikace a prezentace pracovních výsledků. Jejich hodnocení žáky je převážně pozitivní.
- ❖ Žáci školy se s velmi dobrými výsledky pravidelně zapojují do vědomostních i sportovních soutěží. V letošním roce získali první místo v okresním kole biologické olympiády, třetí místo v okresním kole recitační soutěže (1. a 4. kategorie) a první místo v okresním přeboru ve florbalu. Podobně úspěšní byli i v různých matematických soutěžích.
- ❖ Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Posuzování rovných příležitostí mužů a žen“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy T. G. Masaryka Moravské Budějovice, náměstí Svobody 903, okres Třebíč schválena zastupitelstvem města 3. prosince 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT v Praze dne 17. 6. 2003 pod čj. 20 936/03-21 s účinností od 1. 9. 2003
3. statistický výkaz Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2003 ze dne 3. října 2003
4. Vybraná povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke školnímu roku 2003/2004 – třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, rozvrh hodin, školní řád, záznamy z pedagogických rad, personální dokumentace (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání) vyučujících s osobními čísly 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 16, 19, 21, 25, 29, 40, 41, 69, 73, 104, 115, 116, 143, 146
5. Plán práce na školní rok 2003/2004 ze dne 10. září 2003
6. Koncepční záměry pro období 1999 –2004 ze dne 1. září 1999
7. organizační schéma školy ze dne 2. září 2002
8. učební plán školy pro školní rok 2003/2004 ze dne 16. června 2003
9. zápisy z jednání předmětových komisí a metodického sdružení ve školním roce 2003/2004
10. tematické a časové plány vyučujících sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
11. Kritéria pro přiznávání osobních příplatků, bez data vyhotovení
12. Výroční zprava o činnosti 2002 – 2003
13. hospitační záznamy zástupce ředitele ve školním roce 2003/2004
14. seznamy pomůcek a dalšího materiálně technického vybavení pro sledované předměty
15. přehled odebíraných tiskovin v kalendářním roce 2004
16. přehled obsazení nové tělocvičny ve školním roce 2003/2004
17. Materiálně technické podmínky vzdělávání – písemné informace ředitele školy ze dne 26. května 2006
18. pracovní náplň výchovného poradce ze dne 22. 8. 2002
19. Minimální preventivní program ZŠ T. G. Masaryka pro školní rok 2003/2004
20. Zhodnocení min. preventivního programu za rok 2002/2003, bez data vyhotovení
21. individuální vzdělávací programy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
22. zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004
23. srovnávací prověrky za školní rok 2003/2004 včetně jejich vyhodnocení
24. dotazníky ředitele školy pro rodiče žáků včetně analýzy
25. seminární práce žáků z aplikované matematiky
26. dotazníky ČŠI zadané žákům v rámci tematických inspekcí
27. vzorek žákovských knížek, žákovských projektů, písemných prací a pracovních sešitů
28. Protokol 1/2003 z odborné technické kontroly v zařízení ZŠ T. G. Masaryka Moravské Budějovice – tělocvična ze dne 4. září 2003
29. Náplň práce zástupce ředitele školy ze dne 28. srpna 2003

30. Ekonomické požadavky na zabezpečení vzdělávání a výchovy zdravotně postižených žáků pro školní rok 2003/2004 ze dne 20. listopadu 2003
31. Práce ze žáků s SVPU ve školním roce 2003/2004 ze dne 18. listopadu 2003
32. Pokyn ředitele školy k plavecké výuce žáků ve školním roce 2003/2004 ze dne 2. září 2003
33. tématické plány vyučujících předmětu tělesná výchova
34. provozní řády tělovýchovných zařízení školy
35. Kniha úrazů dána do užívání 1. září 1998
36. Přístavba tělocvičny – ZŠ T. G. M. Moravské Budějovice, Stavitel spol. s r. o. stavební firma z měsíce února 2001
37. Přestavba ZDŠ stavební část přízemí z měsíce června 1973
38. Montážní list – zpevnění desky pro košíkovou ze dne 4. září 2003
39. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2002 ze dne 7. října 2002
40. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V36-01 o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních za školní rok 2002/2003 ze dne 29. září 2003
41. záznamy o školním úrazu ze školního roku 2002/2003
42. Sdělení výše náhrady pojištěnému z pojistných událostí ze školního roku 2002/2003

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou pozitivně ovlivňovány dalším vzděláváním vyučujících. Současné složení pedagogického sboru umožňuje realizovat sledované předměty vzhledem ke schváleným učebním dokumentům na velmi dobré úrovni.

Organizace a systém řízení zaměstnanců odpovídá velikosti, podmínkám a potřebám školy. Materiálně technické podmínky podporují plnění osnov zvoleného vzdělávacího programu vzhledem k předmětu inspekce. Estetická úroveň kmenových a odborných učeben i společných prostor zvyšuje podnětnost učebního prostředí.

V průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy převládala pozitivní zjištění především v plánování i přípravě výuky, pozitivních interakčních vztazích a podpoře činnostního učení v části navštívených hodin.

Četné akce doplňující výuku, organizace projektových dnů i nabídka volnočasových aktivit plní funkci primární prevence sociálně patologických jevů. Oblast výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů je zajištěna na vynikající úrovni.

Ve výuce i zájmových aktivitách jsou účinně uplatňovány různorodé formy enviromentální výchovy a cílená orientace žáků ke zdravému životnímu stylu.

Od poslední inspekce v oblasti personální došlo ke stabilizaci pedagogického sboru i vytvoření tvůrčího týmu zaměstnanců.

Výrazně se zlepšily materiální podmínky výuky dostavěním pavilonu prvního stupně základní školy, rozlehlé tělocvičny, vybudováním odborných a jazykových pracoven, informačního centra, nové prostorné učebny výpočetní techniky i zpřístupněním komunikačních a informačních technologií učitelům a žákům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Drápalová	Drápalová v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Hutař	Hutař v. r.
Člen týmu	PhDr. Mgr. Milan Matějů	Matějů v. r.
Členka týmu	PhDr. Dana Musilová	Musilová v. r.
Člen týmu	Mgr. Stanislav Pulkrab	

V Třebíči dne 11. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 6. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Miloš Březina	Březina v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Otmarova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-02	k-115404-05127
Zřizovatel	2004-07-02	k-115304-05127
Rada školy	2004-07-02	k-1152/04-05127

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2004-06-23	k4-1148/04-05067	Připomínky byly podány.